

Pædagogisk læreplan for Voerladegård børnehave 2024/2026

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et dynamisk dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Udarbejdet oktober 2024

Indhold

Hvem er vi?	3
Læreplanen	4
Det pædagogiske grundlag	5
Børnesyn	5
Dannelse og børneperspektiv	5
Leg	5
Læring	6
Børnefællesskaber	6
Pædagogiske læringsmiljøer	6
Sprog	7
Natur og udeliv	8
Forældresamarbejde	8
Børn i udsatte positioner	9
Overgang fra vuggestue/dagpleje	9
Sammenhæng med Lilleteam og skole	10
Inddragelse af lokalmiljø	10
Evalueringskultur	11
De seks læreplanstemaer	12
Alsidig personlig udvikling	12
Social udvikling	12
Kommunikation og sprog	13
Krop, sanser og bevægelse	14
Natur, udeliv og science	14
Kultur, æstetik og fællesskab	15

Hvem er vi?

Voerladegård børnehave er en del af Landsbyordningen i Voerladegård. Landsbyordningen har fælles ledelse og bestyrelse, med kontraktholder/skoleleder som øverste leder og daglig leder af børnehave, SFO og klub.

Landsbyordningen i Voerladegård ligger i skønne omgivelser i det syd-vestlige hjørne af Skanderborg Kommune. Børnegruppen kommer primært fra nærområdet i og omkring Voerladegård, men en del vælger også stedet til når de er bosat i den del af Horsens Kommune som grænser op til skoledistriktet.

Området har mange muligheder for udflugter i lokalområdet. Der er adgang til skov, sø, udendørs idrætsarealer, spejderplads og landlige omgivelser. Der er også gode indendørs faciliteter med adgang til hal, bibliotek og skolens faglokaler.

Der er et godt samarbejde med den private vuggestue i byen og byens dagplejer, som kommer på besøg på ugentlig basis.

Børnehaven er på mellem 32 og 40 fordelt på 2 grupper. Vi arbejder med differencerede grupper i det meste af hverdagen. Vi differencerer både på tværs af grupperne, alder og køn, derudover arbejder vi også med mindre legegrupper hvor børnenes behov bliver tilgodeset i en tryk ramme.

Der er rullende skolestart og der arbejdes fortløbende med gruppen af de ældste børnehavebørn og yngste skolebørn. Optagelse i denne gruppe afhænger af barnets alder og modenhed.

Børnehaven har oprettet et Trivselsråd i lighed med afdelingerne på skolen. Trivselsrådet har til opgave at understøtte børnehaven via møder og deltagelse i fællesarrangementer.

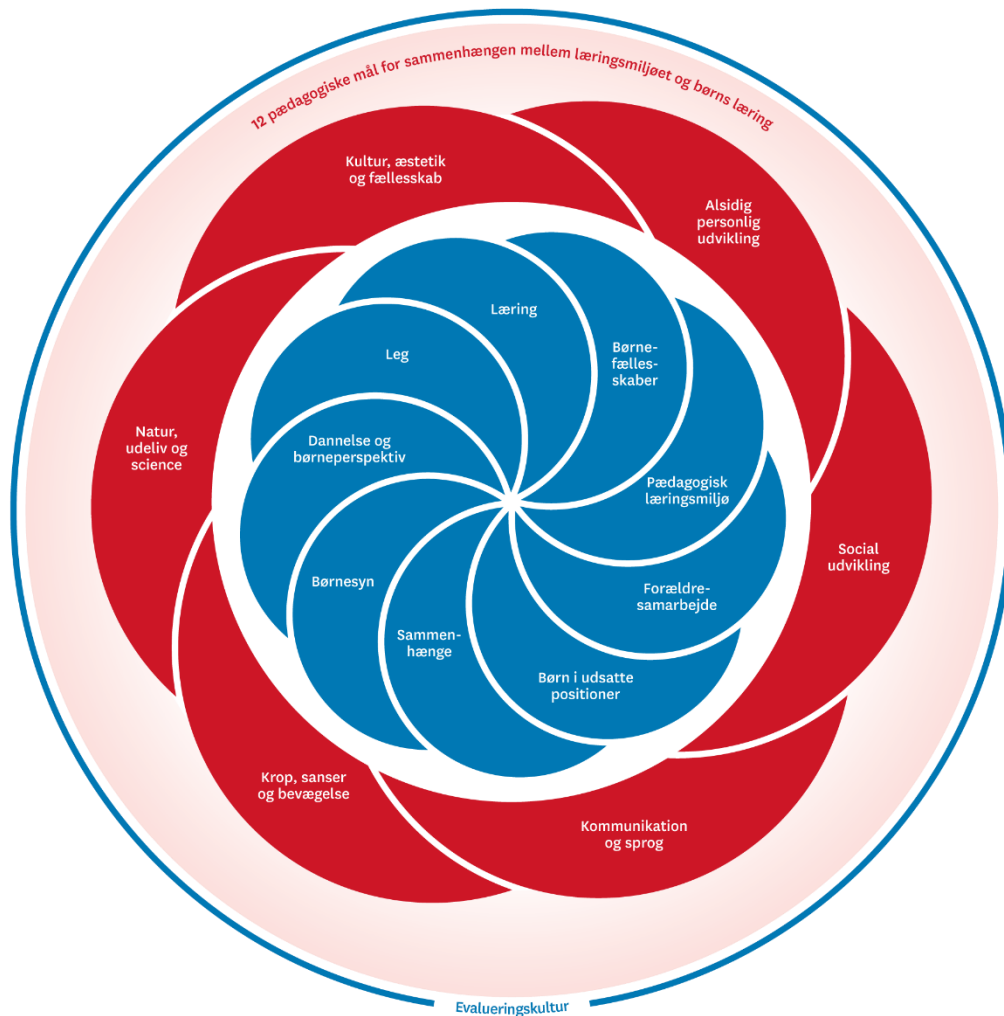
Åbningstiden for børnehaven er mandag, tirsdag og torsdag fra kl. 6.30 til 17, onsdag kl. 6.30 til 16.45 og fredag kl. 6.30 til 16.00. Institutionen åbner og lukker sammen med SFO og klub.

Personalesammensætning

Vi har en personalegruppe på fem til seks personaler. 80% af personalet har en pædagogisk uddannelse enten som pædagog eller pædagogisk assistent. Der er også ansat pædagogmedhjælper, som senere påtænker uddannelse inden for faget eller andre lignende fag.

Læreplanen

I Voerladegård børnehave er læreplanen det faglige afsæt for det pædagogiske arbejde. Fokus er at skabe et godt læringsmiljø og gode børnefællesskaber der understøtter børnenes trivsel, udvikling og læring i hverdagen.

Vores fokus er 2024 til 2026 er:

- Børnefællesskaber.
- Demokratiske læreprocesser og børns medbestemmelse.
- Forældresamarbejde.
- KVALid – udvikling og evaluering af pædagogisk praksis
- ”Grønne spirer”

Det pædagogiske grundlag

I Voerladegård børnehave understøtter det pædagogiske arbejde et stærkt VI og at stille skarpt på de værdier som er børnenes behov og fællesskabets betydning. Vi arbejder med at alle børn får muligheder for at trives, udvikle sig og lære. Børnene skal have mulighed for at lære og udvikle sig i fællesskab med andre børn. Personalets opgave er at understøtte den enkelte og fællesskabet.

Børnesyn

Hvert barn har betydning for sig selv og andre. Hvert barn er en del af et eller flere meningsfulde fællesskaber, som giver værdi og glæde. Hvert barn trives og lærer både fagligt og socialt, ved hjælp af engagerede, betydningsfulde voksne og ved hjælp af sine kammerater. Hvert barn oplever at være i en overskuelig og tryk hverdag hos os. Det forudsætter et tæt og tillidsfuldt samarbejde mellem de voksne omkring barnet. Samarbejdet bygger på tillid og klare, gensidige forventninger, samt dialog med og om barnet.

- Alle børn skal føle sig som en del af et fællesskab
- Alle børn skal føle sig kompetente og at kunne mestre
- Alle børn skal opleve at de har medbestemmelse
- Alle børn gør det bedste de kan

Dannelse og børneperspektiv

I Voerladegård børnehave arbejder vi med en hverdag, hvor børnenes oplevelse demokrati og medbestemmelse, samt med at tydeliggøre hvornår børnene er en del af et valg. Det har betydning for børnenes motivation for at være en del af et fællesskab og at lege og lære. Børnene skal opleve at de gennem samspil med andre, rustes til både at være aktive og deltagende i eget liv, som også er grundlæggende elementer de bærer med sig fremover.

Vi lytter til børnenes tanker, perspektiver og følelser, og følger deres spor og interesser i tilrettelæggelsen af leg og læring. Som personale deltager vi i legen som "medlegende voksne" og hjælper børnene med at udvikle deres fantasi og nysgerrighed på nye perspektiver i legene. Børneperspektivet skal være tydeligt i vores praksis – legen skal være på børnenes præmisser. Det er helt afgørende at børnene lærer at forhandle, gå på kompromis og finde de fælles løsninger.

Leg

Leg fylder i et børneliv og er helt centralt for at børnenes udvikling og læring.

Vi lægger vægt på at der er deltagelsesmuligheder for *alle* børn, og er opmærksomme på at nogle børn har brug for mindre fællesskaber og afgrænsede fysiske rammer for at kunne indgå og fastholdes i en leg. Vi arbejder systematisk og struktureret med legegrupper, hvor børnene udvikler deres legekompetencer ved at spejle sig i andre børn og voksne. Vi tager hele tiden bestik af den aktuelle børnegruppe ift. hvad de har brug for – vi evaluerer og justerer børnefællesskaberne så der er udvikling og progression i børnenes legekompetencer.

I 2024-2026 lægger vi fokus på leg og børnenes legekompetencer. Børnehavens personale deltager i efteråret 2024 i et foredrag om leg med Sprogforsker Pia Thomsen. I forlængelse af dette arbejdes der med legemiljøer på stuerne og i uderummet. Personalet afprøver forskellige sammensætninger i samarbejde med børnene.

Læring

Vi lægger vægt på et læringsmiljø – hvor børnene får de bedste muligheder for at udfolde sig selv og spejle sig i andre børn og voksne. Vi arbejder med at personalet skal være en del af børnenes leg og aktiviteter som "medlegende voksne" der kan tilføje legen nye perspektiver og give nye muligheder for læring med de aktuelle emner. Læring foregår i alle situationer og på alle tidspunkter af en børnehavedag. Det er både i børnenes leg, hverdagsrutiner/aktiviteter og ved planlagte forløb og aktiviteter.

Det er helt grundlæggende at personalet viser engagement og begejstring – det spejler børnene sig i og er med til at motivere dem til deltagelse i både leg, voksenstyrede aktiviteter og hverdagens rutiner. Børnenes egen motivation til at blive begejstret, være nysgerrig og undres over et emne, er en kilde til læring som personalet skal følge og udbygge.

Børnefællesskaber

Børn i Voerladegård børnehave skal opleve lige muligheder for at deltage i leg og aktiviteter. Der arbejdes bevidst med at tage bestik af børnegruppen, hvad de har brug for og hvad de er optaget af. Arbejdet med børnegruppen er dynamisk og kræver en stor indsats af personalet, som træffer valg for og med børnene. Personalet ER lege og læringsmiljøer. De skal være medlegene voksne, da LEG er den bedste vej til at lytte til barnet og til barnets perspektiv. Personalet skal være inspirerende at være sammen med og vær at tilkoble sig som barn.

Der arbejdes med sprog og legegrupper hvor børnene sættes sammen efter alder, behov og interesse. Vi arbejder med små og store børnefællesskaber hvor personalet deltager og forudsætningen for børnenes deltagelsesmuligheder øges. Der bliver arbejdet med sammensætning af grupper, som afspejler hvem børnene kan spejle sig i og hvordan. Legegrupperne har det fokus, at de skal være inkluderende og stimulerende for udviklingen af legekompetencer og legerepertoire. Personalet afkoder stemningen af hvordan det føles at være barn i lege/læringsmiljøerne og omsætter det til leg med børnene.

Pædagogiske læringsmiljøer

Vi arbejder med systematik og struktur som retningsgivende for børnene. Børnenes hverdag er visualiseret så det understøtter deres hverdag. Dagens indhold, gruppesammensætning og placering bliver gennemgået hver dag, så børnene ved hvad de skal og med hvem.

I hverdagen er rum, legeområder og legetøj kodet. Hver kasse er visualiseret så børnene kan se hvad der er i og kan tage det frem der passer til deres leg. Børnene inddrages i processen med at

sortere og opdatere legetøj. Legeområder markeres med tæpper eller lignende, for at bevare børnenes fordybelse omkring deres leg.

Børnene lærer ved at udforske, være nysgerrige og undre sig. De spørgsmål eller de lege som børnene er optaget af, kan gøres til grundlag for en undersøgende proces, hvor personalet undersøger i samarbejde med børnene.

Læring for børn kan også foregå i den omvendte proces, hvor personalet vækker en interesse for læring ved at vise engagement og indlevelse.

Der kan blandt andet arbejdes med:

- Natur og udeliv – via projektet om ”Grønne spirer”
- Sansemotorik – brug af hallen eller udeområdet, yoga, sang og sanglege, børnelege m.m.
- Sprog – rime, opdage nye ord, læse og lege
- Matematisk opmærksomhed – tælle, sortere, måle og veje

Personalet planlægger pædagogiske temaer efter hvad der optager børnene eller hvilken interesse de vil vække. De tilrettelægger indhold som er tilpasset gruppernes størrelser, alder og nysgerrighed.

Sprog

Sproglig opmærksomhed har et særligt fokus i børnehaven. Børnehavens ene pædagog er udpeget som sprogkoordinator, som deltager i det faglige netværk i Skanderborg Kommune og sprog mødet med den logopæd. som er tilknyttet institutionen. I netværk og på møder drøftes nuværende og fremtidige sprogindsatser, temaer om sproglig udvikling og sprogvurderinger.

Vi arbejder systematisk med den lydige opmærksomhed i børnegrupperne ved at anvende materialet fra ”Hit med lyden” – her leges med bogstavkendskabet og børnene får en opmærksomhed på bogstavernes lyde, som er forudsætning for senere læsefærdigheder.

Der arbejdes med kodning af legemiljøet, hvor børnene kan orientere sig via visuel guidning.

Læse-leg er et aktivt redskab til at give børnene appetit på ord og bøger. Metoden med dialogisk læsning giver børnene nysgerrighed på bøgernes indhold og nye ord.

Vi laver helt systematiske sprogvurderinger i Rambøll’s Hjernen og Hjertet når børnene er 3 år og 3 mdr. og når de er 5 år. Vurderingerne er for at følge udviklingen for den enkelte, tilrettelægge en understøttende indsats og/eller lave forløb for hele grupper.

Natur og udeliv

Voerladegård børnehave har i foråret 2024 ansøgt og opnået Friluftsrådets "Grønne spirer" flag.

Det er en fokuseret indsats for at øge børnenes indblik og kendskab til naturen og det grønne. Vores ene medarbejder har tovholderfunktionen med at holde viden og interesse opdateret. Vi bor i naturskønne omgivelser med skov og sø i nærheden, og har gode muligheder til rådighed for at udfordre børnenes viden om natur og udeliv.

Om foråret har børnehaven to ugers udeuge på spejderpladsen, hvor der er aktiviteter og leg i det fri fra morgen til lukketid.

I efteråret arbejdes der med to ugers science; en eksperimenterende og undersøgende tilgang. Børnene får vækket deres nysgerrighed ved at kigge nøje efter og være eksperimenterende. Natur, udeliv og science inddrages i hverdagens aktiviteter; på legepladsen, på gåture i nærområdet og hvis børnene er blevet optaget af noget hjemmefra. Vi går på opdagelse med bøger, mikroskoper m.m. for at forstørre børnenes oplevelse af det der ligger lige for dem. Vi arbejder med at gøre børnene fortrolige med naturens dyr og materialer.

Forældresamarbejde

Vores vigtigste samarbejdspartnere er forældrene, og vi er stolte af, og vil fortsat bakke op om, det store forældreengagement vi oplever i og omkring Landsbyordningen i Voerladegård. Børn og familiers engagement har stor betydning for vores fællesskab.

Børnehaven har ligesom de øvrige teams etableret et Trivselsråd, bestående af en bred repræsentation af forældre med interesse for at give input og sparring til børnehavens spørgsmål. Rådet er vigtigt for at afstemme forældrenes perspektiver på børnehavens hverdag. Vi har fastlagte procedure for god modtagelse af børn og forældre, samt for det løbende forældresamarbejde.

Vi tilbyder følgende forældresamtaler:

- Forbesøg og opstartssamtale med jer forældre. Her vil I blive vist rundt i huset og snakke om rytme og struktur. Når jeres barn er startet laver I aftaler med personalet om de behov barnet har; sove til middag, måltidshensyn m.m.
- Opstarten i børnehaven bliver fulgt op med et kort møde/telefonmøde efter den første uge hvor barnet har været i børnehaven. Her kan justeringer eller spørgsmål til opstarten drøftes med personalet.
- Når barnet er 3 år og 3 måneder har I en samtale med den medarbejder, der primært har med jeres barn at gøre. Her drøfter i sprog og dialogvurdering.
- Når barnet er fyldt 5 år har I en samtale hvor sprog og dialogvurderingen drøftes. Her vil barnets trivsel og udvikling i forhold til skolestart drøftes, samt forældrenes ønske til skolestart.

Det er altid muligt at tale med personalet om barnets hverdag i bringe og hentesituationerne. Kontakt os hvis I har brug for mere uddybende samtale/snak.

Kommunikation:

- Det er altid muligt at udveksle kort information om dagen i forbindelse med aflevering og afhentning.
- Øvrig daglig kommunikation formidles via AULA – det kan være billeder eller tekst fra dagen, information om kommende ture m.m.
- Aftaler om samtaler med forældre laves med primærpædagogen enten mundtligt eller via AULA.
- Der bliver jævnligt lagt Nyhedsbreve ud på AULA – med korte beskrivelser af læreplansfokus og tema, kommende arrangementer m.m.

Forældrearrangementer:

- Forældre kaffe ifm. skolestart og/eller læreplanstemaer.
- Der afholdes bedsteforældrearrangement først i december
- Forældrearrangementer i samarbejde med skolen; forårsfest, sommerfest m.m.

Børn i udsatte positioner

Børn kan i perioder af deres børneliv befinde sig i en udsat position som kalder på behov for pædagogisk støtte i hverdagen. Dette skal løses i samarbejde med forældre og/eller relevante fagpersoner.

Vores afsæt er at igangsætte og tilrettelægge pædagogiske indsatser og tiltag for barnet, så dets deltagelsesmuligheder styrkes. Vi lægger stor vægt på at barnet oplever at være en inkluderet del af børnefællesskaberne i børnehaven. Børnene vil løbende deltage i mindre grupper hvor der arbejdes med legekompeterencer, relationsdannelse, opmærksomhed, sproglig udvikling eller andet.

Vi har fokus på tidlig og den rette indsats og at inddrage forældrene i at understøtte barnets udvikling. Dette er der mulighed for at kvalificere yderligere via samarbejds møder (tværfaglige samarbejds møder med inddragelse af PPR) når der er udfordringer som vi ønsker et tværfagligt blik på. Møderne afholdes for at kvalificere den pædagogiske praksis for personalet i institutionen og der kan inddrages psykolog, logopæd., ergoterapeut, pædagogisk konsulent, sundhedsplejerske m.f.

Vi benytter os også af tilbuddene fra den forebyggende socialrådgiver eller sundhedsplejen for at understøtte forældrenes udfordringer.

Overgang fra vuggestue/dagpleje

Byens dagpleje, vuggestue og børnehaven har et godt samarbejde om at barnets overgange bliver så glidende og succesfulde som muligt. I månederne inden barnet skal starte i børnehaven kommer barnet jævnligt på besøg. De får kendskab til udearealer, leg på stuerne, deltagelse i samlinger og i skolens hal. Alle rum er således velkendte når barnet starter i børnehaven.

Et par gange årligt bliver vuggestue og dagpleje inviteret til arrangementer i børnehaven/skolen. Op til starten i børnehaven kommer vuggestue eller dagpleje på besøg og spiser med til frokost på den stue hvor barnet skal gå.

Med samtykke fra forældrene kan vuggestue/dagpleje sende relevant materiale til børnehaven, som giver den bedste start i børnehaven.

I nogle tilfælde kan der inden børnehavestart være behov for, at vi aftaler et overleveringsmøde mellem børnehave, forældre og vuggestue/dagpleje.

Sammenhæng med Lilleteam og skole

Det er en nødvendighed, at arbejde tæt sammen om indslusning i skolen i Landsbyordningen. Vi bor i samme hus og bevæger os frit mellem børnehave og skole.

Vi finder det væsentligt, at børnene har kendskab til hinanden på tværs af alle årgange.

Vi har etableret et samarbejde, hvor børnehaven og de yngste i skolen ugentligt er i "udeskole".

Her arbejder de med udeaktiviteter som både er legende og lærende.

Flere gange om året mødes børnehavens børn med skoleeleverne og der arbejdes med børnefællesskaber på tværs af huset. Der arbejdes med spejling og rollemodeller.

Vi har rullende indskoling, hvor børnene starter i skole omkring det tidspunkt hvor de fylder seks år. Endelig fastsættelse af skolestart sker altid i samarbejde med forældrene. Der er et tæt samarbejde og proces for overgangen mellem børnehave og indskoling/SFO.

Inddragelse af lokalmiljø

Voerladegård er kendetegnet ved et aktivt lokalsamfund. Vi har et lokalsamfund som får gode idéer til at blive til virkelighed. Vi har stor glæde af samarbejdet med byens foreningsliv; spejdere, kirke og idrætsforening. Vi benytter faciliteterne hvor det giver mening for den pædagogiske praksis. Eks. i forbindelse med udeuger hvor vi benytter spejderplads og klubhus.

Evalueringens kultur

Evaluering skal dokumentere sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Vi har fokus på dokumentation af temaerne i den pædagogiske læreplan, hvor de professionelle valg er begrundet i emner som børnene er optaget af, eller har brug for at blive styrket i. Vi arbejder med at dokumentere og evaluere vores praksis via feedback i personalegruppen, observationer fra praksis, billeder, tegninger, praksisfortællinger og børneudsagn.

Vi har fokus på at skabe en vidensbaseret praksis, hvor medarbejderne er inddraget i evaluering gennem refleksion af læreplanstemaer. Refleksionen har til formål at se effekten for børnene og derefter tilrettelæggelse af praksis. Fire til seks gange årligt planlægges et læreplansforløb for børnegruppen med afsæt i læringsmål og hvad børnegruppen har brug for at blive styrket i.

Vi har været optaget af en reflekterende og spørgende tilgang til evaluering af de pædagogiske læreplaner:

- Er aktiviteter og legesituationer inspirerende og udviklende for børnene?
- Hvilke elementer af temaerne bliver vi klogere af og kan overføre til andre situationer?
- Hvordan bliver vi klogere på børnegruppen og hvad de er optaget af?
- Er der data som vi skal implementere i den fremadrettede praksis?

Ud over den systematiske evaluering af temaer i læreplanerne, er hverdagsrefleksionen en vigtig del af evalueringen af den pædagogiske praksis.

To af husets pædagoger og daglig leder har i 2023 og 2024 deltaget i efteruddannelse i KVALid fra Skanderborg Kommune.

Materialet fra KVALid definerer kvalitetsmarkører i pædagogisk arbejde som personalet med mellemrum forholder sig til og sætter i spil for at udvikle på.

De seks læreplanstemaer

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Læringsmiljøet i Voerladegård børnehave understøtter at:

- Børnene føler sig som en del af et fællesskab og har betydning for fællesskabet
- Børnene føler sig kompetente og at kunne mestre
- Børnene oplever at de har medbestemmelse på deres hverdag
- Børnene gør det bedste de kan og opmuntres til at øve sig

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Læringsmiljøet i Voerladegård børnehave understøtter at:

- Der arbejdes med differencerede grupper og forskellige sammensætninger som børnene kan spejle sig i
- Børnene øver sig og afprøver samspil og kommunikation med andre børn.
- Børnene for positive erfaringer med sig selv og i samspil, samt at de øver robusthed.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Læringsmiljøet i Voerladegård børnehave understøtter at:

- Der arbejdes systematisk med data fra Rambøll's Hjernen og Hjertet og børnenes sproglige udvikling
- Rammesætning og visualiseringen som en del af hverdagen
- Børnene øves den lydlige opmærksomhed
- Sproget bruges aktivt i leg, aktiviteter og eksperimenter

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Læringsmiljøet i Voerladegård børnehave understøtter at:

- Der arbejdes med aktiviteter som understøtter bevægelsesglæde
- Børnene bliver udfordret og får erfaringer med kropslige udfoldelser
- Der arbejdes med små og store muskelgrupper, både ude og inde
- Børnene tilbydes aktiviteter i hallen som børneyoga, massage, bevægelseslege og leg udendørs på forskelligt underlag

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver

børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Læringsmiljøet i Voerladegård børnehave understøtter at:

- Der arbejdes med "Grønne spirer"; institutionen har opnået flaget i foråret 2024
- Der arbejdes med eksperimenter og science i børneperspektiv
- Nærområdet anvendes som et aktiv i læringsaktiviteter; eks. Udeskole og børnehavens udeuger

Kultur, æstetik og fællesskab

"Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Læringsmiljøet i Voerladegård børnehave understøtter at:

- Der arbejdes med forskellige materialer og redskaber som udfordrer børnenes sanser
- Madkultur og medbestemmelse er en vigtig del af hverdagen; børnene inddrages i tilrettelæggelse og tilberedning af de fælles formiddags og eftermiddagsmåltider
- Traditioner og kulturelle udtryksformer udforskes; eks. i forbindelse med fælles forårsfest med skolen.

Bilag 1 – læringsmiljø over hele dagen:

Grundstruktur i læringsmiljøet i børnehaven fra kl. 6.30 til 17.00			
Tidspunkt	Organisering/struktur	Samspil	Læring, udvikling og trivsel
6.30 til 7.30	Der åbnes sammen med SFO og klub, i SFO's lokaler. Forskellige legemuligheder i blandede aldersgrupper.	Alle børn modtages og der sørges for en god morgen, med leg eller morgenmåltid.	Den gode overgang fra hjem til børnehave. De øver sig i at være i kontakt med andre børn og lege med børn der er ældre en dem selv. Ifm. måltidet øver de turtagning og at håndterer bestik.
7.30 til 8.30	Der tilbydes forskellige legestationer på stuerne.	Personalet er opmærksomme på den gode overgang mellem hjem og børnehave og guide dem ind i aktiviteter og lege.	De øver sig i at sige farvel til forældrene. De øver sig i samspil med andre og være i kontakt med andre børn.
8.30 til 9.00	Der holdes fælles morgensang med skolen to gange ugentligt. Når morgensangen er færdig spises der formiddagsmad. De tre andre dage spises der formiddagsmad. Ifm. formiddagsmaden gennemgås dagens aktiviteter, visuelt med piktogrammer og fortalt af personalet.	Personalet sætter rammen for den visuelle gennemgang. Der bliver ofte læst en historie, lyttet til en sang m.m. Ved formiddagsmaden øves turtagning og børnerettede samtaler med personalet.	Børnene får hjælp til at få overblik over dagen og guides til de aktiviteter som de skal deltage i. Der er fokus på at vente på tur og turtagning i samtaler.
9.00 til 10.45	Pædagogisk tilrettelagte aktiviteter med afsæt i læreplansteamer. Der tilrettelægges med mindre grupper med fokus på sprog og leg. Ture ud af huset, science og aktiviteter med fokus på motorik.	Personalet har tilrettelagt forløb, så der er forskellige lege og læringsmiljøer. Forløbene er planlagt på baggrund af personalets observationer, data om børnene og børnenes perspektiv. Personalet er engagerede og medlegende voksne.	Børnene får tilbudt læringsmuligheder som er tilrettelagt efter den aktuelle børnegruppe. Der er fokus på: <ul style="list-style-type: none"> - Sprog - Leg - Science - Sang - Natur og udeliv

10.45 til 11.45	Samling i børnehaven og efterfølgende frokost. Børnene har faste pladser og guides i overgangene. Overgangen fra spisning til garderobe/legepladsen, afvikles i små grupper.	Børnene inddrages i samlingen og de gøres aktive med bevægelse og sang. Sprog, samtaler og turtagning er fokus i samling. Børnene har en rolig stund under spisning, med samtale eller rolig musik. ----- Børnene øver sig i selv at mestre toiletbesøg og påklædning.	Børnene bidrager meningsfuldt til fællesskabet. De øver sig i selv at mestre, spilleregler og mærke sult og mæthed. Børnene øver egne færdigheder, får indblik i årstiderne og turtagning.
11.45 til 14.00	Aktiviteter på legepladsen. Børn og personale fordeler sig.	Personalet understøtter børnenes leg og guider dem til at udvikle legen. Personalet er "medlegende voksne".	Børnene øver sig på samspil, at aflæse hinanden og udvikle rollelege. Der er fokus på at bevæge de store muskelgrupper ved at; løbe, grave, hoppe, trille m.m.
14.00 til 14.30	Børnene har stille/hviletid – her hygger de sig med ro, musik og et tæppe efter høj aktivitet på legepladsen. ----- Der spises eftermiddagsmad; brød og frugt/grønt.	Børnene har en stund der er deres egen. Derefter skal de lave nye lege/aktiviteter. ----- Maden kan spises ude og inde efter vejret. Der tales om hvilke muligheder eftermiddagen indeholder.	Børnene øver sig i at finde ro og fastholde opmærksomheden ifm. spisning.
14.30 til 17.00	Der tilbydes aktiviteter og leg ude og inde. Legen kan være styret af de voksne eller være på børnenes eget initiativ.	Personalet deltager som "medlegende voksne" og tilføje legen nye elementer. Der prioriteres nærvær med børnene i små grupper og et godt farvel og et hint om barnets dag.	Børnene styrker deres legerelationer og legekompeter. De øver fordybelse og koncentration om valg af leg og aktivitet.